

SENAT RP

ZAPIS STENOGRAFICZNY

Posiedzenie
Komisji Praw Człowieka,
Praworządności i Petycji (300.)
w dniu 29 września 2015 r.

VIII kadencja

Porządek obrad:

1. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 1089, druki sejmowe nr 3019, 3914 i 3914 A).
2. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 1060, druki sejmowe nr 3659 i 3787).
3. Rozpatrzenie ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk senacki nr 1059, druki sejmowe nr 3743 i 3786).
4. Rozpatrzenie petycji dotyczącej podjęcia inicjatywy ustawodawczej w sprawie tymczasowego pomieszczenia (cd.) (P8-08/15).
5. Rozpatrzenie petycji dotyczącej podjęcia inicjatywy ustawodawczej w sprawie uprawnień do bezpłatnych leków dla osób najuboższych i przewlekle chorych (P8-09/15).
6. Rozpatrzenie wskazanego przez Rzecznika Praw Obywatelskich problemu ograniczenia zakresu podmiotowego ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

(Początek posiedzenia o godzinie 13 minut 02)

(Posiedzeniu przewodniczy przewodniczący Michał Seweryński)

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dzień dobry państwu.

Otwieram posiedzenie senackiej Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji.

Witam panów senatorów. Witam wszystkich zaproszonych gości. Witam pana ministra Wojciecha Hajduka, pana ministra Wojciecha Kolarskiego, panią minister Monikę Zbrojewską. Witam panów posłów: pana posła Henryka Wujca i pana posła Porębę. Witam przedstawicieli organizacji społecznych – teraz to się mówi „pozarządowych” – i wszystkie inne osoby zaproszone, uczestniczące w posiedzeniu naszej komisji.

Porządek obrad został wszystkim państwu doręczony. W pierwszym punkcie będziemy rozpatrywać ustawę o zmianie ustawy – Prawo o stowarzyszeniach oraz niektórych innych ustaw. Jest to projekt prezydencki, jak się mówi potocznie.

Proszę pana ministra o zreferowanie tej ustawy.

Podsekretarz Stanu w Kancelarii Prezydenta RP Wojciech Kolarski:

Szanowny Panie Przewodniczący! Panowie Senatorowie! Państwo Ministrowie! Szanowni Państwo!

Reprezentuję wnioskodawcę, ale chciałbym wyjaśnić i doprecyzować kwestię szczegółów dotyczących tej ustawy. Pan prezydent Andrzej Duda tę ustawę zastał już w końcowej fazie procesu legislacyjnego. Ona została zgłoszona i przygotowana przez poprzedniego prezydenta i była procedowana w Sejmie. Tę pracę nadzorowali współpracownicy poprzedniego prezydenta. Prezydent Andrzej Duda uznał, że mimo iż w zasadzie prace merytoryczne nad tymi rozwiązaniami zostały zakończone, należy ten proces kontynuować. Tym samym chciał zapobiec dyskontynuacji prac w tym zakresie. I stąd moja obecność na posiedzeniach podkomisji i komisji sejmowych i przekonanie, że rzecz dalej musi być prowadzona przez posłów na Sejm. Panie Przewodniczący, na tym chciałbym zakończyć tę krótką informację, gdyż ten projekt, choć formalnie zgłoszony przez prezydenta Andrzeja Dudę, to projekt wypracowany w Sejmie. Myślę, że poseł sprawozdawca czy też posło-

wie, którzy nad tym pracowali, mogą służyć szczegółową informacją o przebiegu tych prac i zaproponowanych rozwiązaniach legislacyjnych. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Chciałbym teraz zapytać panów posłów obecnych na sali, czy chcieliby zabrać głos w celu zreferowania prac w Sejmie. Nikt się nie zgłasza.

Wobec tego poproszę o wypowiedź przedstawicieli strony rządowej.

Czy pan minister chciałby zabrać głos? Proszę bardzo.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Wojciech Hajduk:

Szanowny Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ja jedynie mogę wskazać, że Rada Ministrów nie zajęła stanowiska odnośnie do tego projektu. Stanowisko ministra sprawiedliwości było stanowiskiem o dwojakim charakterze: część regulacji była popierana przez ministra sprawiedliwości; co do części minister zgłaszał zastrzeżenia. Ustawa jako taka przyjęta przez Sejm w najważniejszych aspektach reguluje kwestie dotyczące zmniejszenia minimalnej liczby założycieli stowarzyszenia: z piętnastu do siedmiu. Była to okoliczność, którą minister sprawiedliwości kwestionował, uznając, że liczba siedmiu członków jest liczbą zbyt niewielką.

Ustawa ma na celu uporządkowanie i uściślenie regulacji dotyczących terenowych jednostek organizacyjnych stowarzyszeń, które posiadają osobowość prawną, w tym wprowadzenie możliwości powołania zarządu komisarycznego w jednostkach terenowych stowarzyszenia. Dalej: ustawa ma na celu wprowadzenie możliwości powołania zarządu jeszcze przed zarejestrowaniem stowarzyszenia. Do tej pory to był komitet założycielski... Wprowadza się możliwość rezygnacji z uczestnictwa organu nadzorującego stowarzyszenie w postępowaniu o wpis stowarzyszenia do Krajowego Rejestru Sądowego, doprecyzowuje się kryteria sprawowania nadzoru nad stowarzyszeniami poprzez wskazanie, że nadzór obejmuje wyłącznie zgodność działania stowarzyszenia z przepisami prawa i postanowieniami statutu, a także nadaje się stowarzyszeniu zwykłego statusu głównej osoby prawnej, która może nabywać prawa i zaciągać zobowiązania, oraz wprowadza zasadę subsydiarnej

odpowiedzialności członków stowarzyszenia za jego zobowiązania w sytuacji przekształcenia się tego stowarzyszenia w stowarzyszenie rejestrowe. Ponadto ustawa zakłada wprowadzenie możliwości reprezentowania stowarzyszenia zwykłego przez zarząd oraz powołania organu kontroli wewnętrznej, wprowadza ewidencję stowarzyszeń zwykłych oraz wprowadza możliwość przekształcenia stowarzyszenia zwykłego w stowarzyszenie rejestrowe.

To są najistotniejsze założenia uchwalonej przez Sejm ustawy. Jeżeli chodzi o stanowisko ministra, to, jak powiedziałem wcześniej, było ono dwojakiego rodzaju: część założeń do ustawy była kwestionowana, część została zrealizowana w tym projekcie. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję, Panie Ministrze.

Czy pani minister chciałaby zabrać głos?

(Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Monika Zbrojewska: Nie, dziękuję bardzo.)

Dziękuję.

Teraz jest czas na przedstawienie stanowiska przez zaproszone organizacje samorządowe, organizacje pozarządowe. Proszę się przedstawić i ewentualnie...

Proszę bardzo.

Prezes Zarządu Głównego Społecznej Krajowej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Jerzy Płókarz, Społeczna Krajowa Sieć Ratunkowa.

Szanowny Panie Przewodniczący! Szanowni Państwo!

Nasza organizacja, a zostałem również upoważniony do reprezentowania tutaj, oczywiście oprócz naszej ogólnopolskiej organizacji, Łódzkiego Sejmiku Osób Niepełnosprawnych, którzy zrzesza pięćdziesiąt pięć organizacji z terenu województwa łódzkiego, a więc wiele tysięcy osób... Ustawa ta wprowadza kilka uproszczeń, ale w naszej ocenie nie aż tak istotnych dla ułatwienia działania stowarzyszeń. Obecną ustawę oceniamy jako dość dobrą, skutecznie funkcjonującą od lat i zapewniającą ramy działalności stowarzyszeń. W tej ustawie niestety zawarto dość dużo przepisów bardzo szkodzących działalności stowarzyszeń. Ja, dyscyplinując się sam, może nie będę teraz wymieniał... Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, to szczegółowo do poszczególnych zapisów się ustosunkujemy.

(Przewodniczący Michał Seweryński: Panie Prezesie, czas na to jest teraz. Proszę krótko powiedzieć, jakie konkretne poprawki pan proponuje do tej ustawy.)

Jakie konkretne poprawki?

(Przewodniczący Michał Seweryński: Tak. Co pan krytykuje i co pan proponuje.)

Rozumiem. Szanowni Państwo, postulujemy wykreślenie zmiany trzeciej mówiącej o tym, że stowarzyszenie może liczyć zaledwie siedem osób. Takie rozwiązanie spowoduje, że w stowarzyszeniu będzie sam zarząd i komisja rewizyjna. Ludzie ci wybieraliby się sami pomiędzy sobą. Praktycznie nie funkcjonowałyby walne zebrania członków, bo władze stowarzyszenia stanowiłyby ponad 90%

biorących w nim udział, a więc sami sobie udzielaliby absolutorium, sami zatwierdzaliby swoje sprawozdania finansowe, sami między sobą by się wybierali. Takie rozwiązanie przeczy idei i celowości istnienia stowarzyszeń, a ponadto wprowadza możliwość tworzenia fikcyjnych stowarzyszeń oraz występowania nadużyć.

Dalej: art. 1 zmiana czwarta. Wnosimy o wykreślenie lit. a. Wprowadzenie możliwości otrzymywania przez członków władz stowarzyszeń wynagrodzenia za pełnienie takiej funkcji stanowi rażące wypaczenie podstawowej idei ruchu stowarzyszeniowego i prowadzi wprost do degradacji zarówno samej idei, jak i autorytetu stowarzyszeń w społeczeństwie. Obowiązujące aktualnie uregulowanie w ustawie pozwala stowarzyszeniom zatrudniać pracowników, w tym swoich członków. Zatrudnione osoby są jednak zobowiązane do wykonywania na rzecz stowarzyszenia konkretnej pracy, za którą otrzymują wynagrodzenie. Wprowadzenie w ustawie możliwości wypłacania wynagrodzeń członkom zarządu tylko za to, że wykonują funkcje członków zarządu, w naszej ocenie jest nieporozumieniem i stoi w rażącej sprzeczności z treścią art. 2 ust. 3 prawa o stowarzyszeniach, który stanowi, że stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej członków. Ponadto zgodnie z literalną treścią tego zapisu stowarzyszenia będą musiały – to jest obligatoryjne – określić możliwość lub brak możliwości otrzymywania wynagrodzenia przez członków zarządu. A zatem przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonywania zmian w swoich statutach, bowiem prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie.

Prosimy też o wykreślenie lit. b w tym samym przepisie. Postulujemy, aby treść proponowanego punktu dodać jako ust. 2a, a dotychczasową treść ust. 2 w zmienianej ustawie pozostawić, gdyż w powiązaniu z pozostałymi zapisami prawa o stowarzyszeniach trafnie i wystarczająco reguluje zakres tego, co stowarzyszenia mają obowiązek określić w swoich statutach. Ponadto do treści tego zapisu postulujemy dodać słowo „mogą”. Wiele stowarzyszeń od lat stosuje bowiem wewnętrzne systemy potwierdzania kwalifikacji i umiejętności, ale nie ujmowały tego szczegółowo w swoich statutach, bo nie było takiej potrzeby. Wprowadzenie tego przepisu sugerowałoby, że musiałyby zmieniać statuty. Przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonania takich zmian, bowiem, tak jak już mówiłem, prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statutem niespełniającym warunków określonych w ustawie. To spowoduje niepotrzebne koszty. Ponadto jest to próba narzucenia w ustawie konkretnych rozwiązań statutowych, a taka próba narzucenia konkretnych rozwiązań statutowych w naszej ocenie w istotny sposób ogranicza zagwarantowaną w art. 12 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wolność tworzenia i działania stowarzyszeń, jest sprzeczna z zawartą w art. 2 prawa o stowarzyszeniach fundamentalną, honorowaną na całym świecie zasadą, że stowarzyszenie samodzielnie określa swoje struktury organizacyjne oraz uchwały wewnętrzne dotyczące jego działania. Ustawa powinna regulować to, co stowarzyszenie powinno określić i uporządkować w swoim statucie, a nie to, w jaki konkretnie sposób ma to zrobić.

Jeśli chodzi o zmianę piątą, to postulujemy wykreślić proponowaną treść art. 10a. Bezzasadne jest wprowadzanie szczegółowych statutowych rozwiązań w zakresie zasad tworzenia jednostek terenowych. Stowarzyszenia zasady te mają uregulowane w swoich statutach; uregulowania te różnią się od proponowanych w projekcie i są to z reguły określenia o wiele trafniejsze niż proponowane w kwestionowanym zapisie. Przepis ten będzie zmuszał stowarzyszenia do dokonywania zmian, a skutki... O nich już wcześniej mówiłem; nie chcę się powtarzać. Dotychczasowa treść art. 10 ust. 2 w powiązaniu z pozostałymi zapisami prawa o stowarzyszeniach w naszej ocenie trafnie i wystarczająco reguluje zakres tego, co stowarzyszenia mają obowiązek określić w swoich statutach. Jednocześnie zapewnia to tę autonomię, świętą autonomię działania stowarzyszeń.

Zmiana piąta, art. 10b. Postulujemy wykreślić proponowaną treść art. 10b. Bezzasadne jest wprowadzanie szczegółowych rozwiązań dotyczących... Wiele stowarzyszeń zasady takie ma uregulowane w swoich statutach, a uregulowania te różnią się od proponowanych w projekcie. Przepis ten będzie zmuszał takie stowarzyszenia do dokonywania zmian w swoich statutach. W wielu stowarzyszeniach zjazdy krajowe odbywają się co kilka lat, a zatem w celu dostosowania tych statutów trzeba będzie zwoływać dodatkowe zjazdy. Ponadto proponowana w projekcie regulacja dotycząca zarządu komisarycznego jest rozwiązana niewłaściwie merytorycznie. Dlaczego z chwilą powołania zarządu komisarycznego demokratycznie wybrany zarząd danej jednostki terenowej ma być odwołany z mocy prawa? W jaki sposób, po powołaniu takiego zarządu, jego uprawnienia zostaną mu przywrócone, gdy ustanie przyczyna powołania zarządu komisarycznego? Na przykład zarząd główny oceni źle, ale mylnie, negatywnie jego działalność... W świetle obecnych zapisów ustawy stowarzyszenia mogą samodzielnie przyjąć między innymi proponowane rozwiązania, a więc zapisy te niczego nie wnoszą. Obecnie stowarzyszenia mogą przyjąć inne, ich zdaniem właściwsze, uregulowania przedmiotowych kwestii. Taka próba narzucenia stowarzyszeniom konkretnych... To w naszej ocenie stanowi nieuzasadnione ograniczenie wolności działania i tworzenia stowarzyszeń zagwarantowanej w konstytucji.

Fundamentalna nasza uwaga dotyczy zmiany szóstej. Postulujemy, prosimy państwa o jej wykreślenie. Wprowadzenie przepisu, że członek komisji rewizyjnej, która jest wewnętrznym organem kontroli, ma zawierać w imieniu stowarzyszenia umowy, jest nienaturalne i wręcz irracjonalne. Kto w takiej sytuacji będzie kontrolował komisję rewizyjną i jej członków? Zadaniem komisji rewizyjnej jest prowadzenie wewnętrznej kontroli czynności zarządu, a nie wykonywanie tych czynności. W wielu organizacjach obowiązuje zasada, że członkowie komisji rewizyjnych nie mogą być spokrewnieni z członkami zarządu. Chodzi o to, żeby ta komisja, że tak powiem, była zupełnie oddzielona od czynności zarządu. Kierownikiem...

(Przewodniczący Michał Seweryński: Który referuje pan w tej chwili przepis?)

Proszę?

(Przewodniczący Michał Seweryński: Który przepis pan referuje?)

Zmianę szóstą... Przepraszam, zmiana czwarta. Art. 1, zmiana szósta.

(Przewodniczący Michał Seweryński: To teraz nie wiem, czy szósta, czy czwarta.)

Przepraszam... Moja pomyłka, przepraszam, Panie Przewodniczący. Zmiana szósta: w art. 11 dodaje się ust. 4 w brzmieniu...

(Przewodniczący Michał Seweryński: Dobrze. Proszę się streszczać, bo będą jeszcze inne wypowiedzi. Proszę skoncentrować się na najważniejszych sprawach. Dobrze? Bardzo proszę.)

Staram się. To jest właśnie jedna z fundamentalnych... To właśnie zarząd posiada pełnomocnictwo... Przepraszam. Kierownikiem osoby prawnej jest zarząd i tylko zarząd może podejmować decyzje o zawarciu lub niezawarciu umowy. To właśnie zarząd posiada pełnomocnictwo stowarzyszenia do podejmowania takich decyzji. Należy pamiętać, że zarząd jest ciałem kolegiąlnym i decyzje podejmuje w formie głosowania. Decyzja taka jest o wiele bardziej demokratyczna, a przede wszystkim bezpieczniejsza dla stowarzyszenia niż decyzja podejmowana jednoosobowo przez członka komisji rewizyjnej lub proponowanego w projekcie odrębnego pełnomocnika. Powołanie jednego pełnomocnika przez zjazd krajowy jest nadto niebezpieczne choćby z takich względów, że jak ulegnie wypadkowi albo po prostu wyjedzie za granicę, to trzeba będzie zwoływać zjazd, żeby nowego pełnomocnika powołać. To jest tylko jedna osoba.

Bezzasadne jest wprowadzenie w ustawie szczegółowych statutowych rozwiązań w zakresie zasad reprezentacji. Stowarzyszenia zasady te oraz kompetencje poszczególnych organów mają uregulowane w swoich statutach. Uregulowania te we wszystkich statutach różnią się od tych proponowanych w projekcie. Zatem przepis ten będzie zmuszał wszystkie stowarzyszenia do dokonania zmian w swoich statutach, bowiem prawo o stowarzyszeniach nie zezwala na funkcjonowanie stowarzyszeń ze statusem niespełniającym warunków określonych w ustawie. Spowoduje to niepotrzebne koszty związane z przygotowaniem tych zmian, przeprowadzeniem zjazdu wszystkich jednostek terenowych, a następnie zjazdów krajowych. W wielu stowarzyszeniach zjazdy krajowe odbywają się co kilka lat, a zatem w celu dostosowania statutów trzeba będzie zwoływać zjazdy dodatkowe.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Panie Prezesie, proszę skracać uzasadnienie, bo jeszcze inni chcą zabrać głos. Wiemy, jaki jest główny pomysł i jaka jest poprawka, żeby... Niestety jesteśmy ograniczeni w czasie. Proszę bardzo.

(Prezes Zarządu Głównego Społecznej Krajowej Sieci Ratunkowej Jerzy Plókarz: Dobrze. Panie Profesorze, ja może powiem w ten sposób. Poprawek mamy szesnaście. Ponieważ wiem, że jest mało czasu...)

Pan, jak rozumiem, skoncentrował się na najważniejszych.

(Prezes Zarządu Głównego Społecznej Krajowej Sieci Ratunkowej Jerzy Plókarz: Ja pozostawię te, powiedziałbym, mniej ważne na boku i skoncentruję się tylko na najważniejszych.)

Czy chce pan kontynuować, czy te najważniejsze pan wyczerpał?

(Prezes Zarządu Głównego Społecznej Krajowej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz: Proszę?)

Czy pan wyczerpał te najważniejsze?

(Prezes Zarządu Głównego Społecznej Krajowej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz: Nie, jeszcze jest jedna bardzo ważna.)

To proszę.

Prezes Zarządu Głównego Społecznej Krajowej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Sekundę... Może ja powiem z pamięci. Szanowni Państwo, w ustawie tej proponuje się nadanie stowarzyszeniu zwykłemu, czyli takiemu stowarzyszeniu, które nie posiada pełnej osobowości prawnej, możliwości zaciągania zobowiązań. To spowoduje olbrzymie niebezpieczeństwo dla członków takich stowarzyszeń, a w konsekwencji wypisywanie się, a więc w naszej ocenie obumieranie stowarzyszeń...

(Przewodniczący Michał Seweryński: Czy może pan podać konkretny przepis?)

Tak, to jest zmiana siedemnasta. Postulujemy wykreślenie lit. a. Wprowadzenie możliwości pobierania...

(Przewodniczący Michał Seweryński: To jest jasne, mamy tekst. Proszę dalej.)

Jeżeli proponowane zmiany wejdą w życie, to członkowie takich stowarzyszeń będą narażeni na konieczność pokrywania zobowiązań stowarzyszeń ze swojego prywatnego majątku. Dotychczas stowarzyszenia zwykle mogą działać wyłącznie w oparciu o składki członkowskie i nie mogą zaciągać zobowiązań finansowych, co gwarantuje ich członkom, że nie spotka ich konieczność pokrywania zobowiązań takiego stowarzyszenia z ich osobistego majątku. Proponowana w projekcie zmiana przepisów spowoduje masowe występowanie ludzi ze stowarzyszeń zwykłych. Już są pierwsze oświadczenia stowarzyszeń, że z chwilą wejścia tej ustawy w życie rozwiążą się. Ponadto należy się spodziewać, że ludzie w tej sytuacji będą występowali nie tylko ze stowarzyszeń zwykłych, ale również ze stowarzyszeń zarejestrowanych, bowiem przeciętny obywatel nie będzie analizował prawnego statusu stowarzyszenia i na wszelki wypadek wypisze się ze wszystkich stowarzyszeń, do których wcześniej przystąpił. To są dwa takie najistotniejsze nasze zarzuty.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Panie Prezesie, dziękuję. Rozumiemy.

(Prezes Zarządu Głównego Społecznej Krajowej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz: Dziękuję bardzo.)

Zanim państwo zabiorą głos, proszę. Proszę zgłaszać konkretne poprawki do konkretnych przepisów i ograniczyć się proszę do krótkich wystąpień. Niestety jesteśmy w pewnym dyskomforcie, gdyż pani legislator ma jednocześnie obowiązek obsłużyć inną komisję o godzinie 14.00. Chcielibyśmy do tego czasu zakończyć nasze rozważania.

Bardzo proszę.

Przewodniczący Zarządu Regionalnego Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych Łukasz Domagała:

Łukasz Domagała, Regionalne Centrum Wspierania Inicjatyw Pozarządowych.

Miałem możliwość pracy nad tą ustawą od momentu formułowania jej założeń. Trzeba powiedzieć, że ten proces trwa bardzo długo. Państwo senatorowie przygotowali ustawę o zreszeniach. Były wobec niej zgłoszone różne wątpliwości i środowisko organizacji pozarządowych nie tylko zdecydowało się negocjować różne proponowane rozwiązania, ale także przygotować własne propozycje. I stąd wzięła się ta ustawa. Moje wystąpienie będzie miało dwie części: pierwszą, krótszą, o samym procesie i drugą, odnoszącą się do poprawek.

(Przewodniczący Michał Seweryński: Proponuję, jeżeli pan chce coś uzyskać, nie robić wprowadzeń ideologicznych, tylko zgłosić konkretne poprawki. My debatujemy w tej chwili nad konkretną treścią ustawy. Rozumiemy, że pan ma tytuł do zabierania głosu, jest pan zaproszony. Proszę powiedzieć, co pan chce wnieść ewentualnie jako poprawkę. A jeżeli nie ma poprawek, to proponowałbym ograniczyć do poparcia...)

W związku z tym, że ustawa była szeroko konsultowana i tworzona przez środowisko, chciałbym z całą mocą, dziękując wszystkim, którzy się do tego przyczynili – senatorom, kancelarii prezydenta Komorowskiego, jak i pana prezydenta Dudy, organizacjom pozarządowym – powiedzieć, że w całej rozciągłości wspieram wszystkie przepisy. A jeśli mam głos... Byłby to głos polemiczny wobec słów mojego przedmówcy, z którym się po prostu całkowicie nie zgadzam. Dziękuję.

(Brak nagrania)

Przedstawiciel Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych Kinga Polubicka:

Dziękuję bardzo. Kinga Polubicka z Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych.

Szanując państwa czas, będę mówić bardzo krótko. Wśród materiałów, które państwo dostali, jest także materiał od OFOP, nad którym pracowały te organizacje, których przedstawiciele tutaj zasiadają. Te wszystkie uwagi, które zgłosił pan Płókarz, były już zgłaszane i rozmawiano o nich na posiedzeniach Sejmu. Skoro ten projekt ma kształt taki, jaki ma, to znaczy, że one zostały przemyślane, rozpatrzone przez posłów. Ten projekt ma taką formę, którą uważamy za formę dobrą...

(Przewodniczący Michał Seweryński: Czy pani ma coś nie w imieniu posłów, tylko we własnym imieniu? To proszę.)

We własnym imieniu... Uważam, że ten projekt jest dobry. Był on dyskutowany przez wiele miesięcy także w Sejmie, od grudnia aż do września. Uważam, że jest dobry i proszę o niewnoszenie poprawek do projektu.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję pani.

Kto następny? Proszę bardzo podejść do tego stołu...

**Prezes Zarządu
Stowarzyszenia Doradców Prawnych
Tomasz Bujak:**

Dzień dobry. Tomasz Bujak, Stowarzyszenie Doradców Prawnych, Stowarzyszenie Inwestorów Społecznie Odpowiedzialnych.

Ja chciałbym wyrazić poparcie dla tego projektu i dodać, że Stowarzyszenie Inwestorów Społecznie Odpowiedzialnych, gdyby ustawa w obecnym kształcie obowiązywała, zostałyby zarejestrowane pewnie w ciągu dwóch, trzech miesięcy, a tak trwało to dwa lata. Jeden członek gdzieś tam wyjechał, członków założycieli było piętnastu... Doszła nowa osoba i sąd musiał, że tak powiem, od początku... Trwało to dwa lata zamiast miesiąc. Wyrażamy pełne poparcie dla ustawy. Dziękuję.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Wszystko jasne.

Bardzo proszę, pani się zgłaszała. Proszę bardzo.

**Dyrektor Fundacji im. Stefana Batorego
Ewa Kulik-Bielińska:**

Ewa Kulik-Bielińska, fundacja Batorego, stowarzyszenie Forum Darczyńców.

Chciałabym prosić o nieuwzględnianie propozycji poprawek zgłoszonych przez pana Płókarza. Powtórzę za kolegami, że to było dyskutowane... Cała ta ustawa była dyskutowana w środowisku organizacji pozarządowych. Wiele organizacji się wypowiedziało, popierając tę ustawę. Myślę, że jedna organizacja, która cały czas zgłasza uwagi właściwie w obronie swojego status quo, nie jest głosem reprezentującym środowisko.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję.

Następna osoba, proszę bardzo.

**Doradca Prezesa Zarządu
Naczelnej Organizacji Technicznej
– Federacji Stowarzyszeń
Naukowo-Technicznych
Włodzimierz Hausner:**

Włodzimierz Hausner, Naczelna Organizacja Techniczna. Reprezentuję jedną z największych organizacji pozarządowych, skupiającą trzydzieści dziewięć stowarzyszeń naukowo-technicznych.

Chciałbym zaprotestować wobec propozycji skreślenia w art. 10... Jesteśmy w przededniu wprowadzania w naszym kraju zintegrowanego systemu kwalifikacji, polskiej ramy kwalifikacji zgodnej z europejską. W naszych statutach muszą się znaleźć zapisy upoważniające nas do wydawania tytułów rzeczoznawcy, specjalisty. Ja mam przed sobą pisma od rzeczoznawców SIMP, którzy stanowią ogromną grupę specjalistów w tematyce wypadków samochodowych, kasowania samochodów. My nadawa-

liśmy w stowarzyszeniu NOT specjalizację inżynierską i teraz musimy ją potwierdzać jako kwalifikacje zdobyte w ramach kształcenia. Ja mam przed sobą dwanaście poparcie z wszystkich stowarzyszeń profesjonalnych i zawodowych. Chciałbym prosić Wysoką Komisję i pana przewodniczącego o odrzucenie uwag, które zgłosił kolega Płókarz, i powiedzieć, że na wszystkich naszych posiedzeniach zakłócał nasze spotkania, nie zgadzając się z wolą większości. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Proszę trzymać się meritum rozważań i nie składać skarg, bo to jest trochę niewłaściwe miejsce do tego. Dziękuję za wypowiedź.

Czy ktoś jeszcze?

Bardzo proszę, krótko.

**Wiceprezes Zarządu „PL-CB Radio”
Krzysztof Gaudnik:**

Krzysztof Gaudnik, „PL-CB Radio”, organizacja ogólnopolska.

Chciałbym tylko zauważyć, że poprawki, które proponował pan Płókarz, wynikają z czystej praktyki i logicznego pojmowania całej ustawy. Dwadzieścia pięć lat się tym zajmujemy. Naprawdę nie jestem w stanie i nikt logicznie myślący nie jest w stanie znaleźć logicznych argumentów przeciwko tym poprawkom. Dziękuję.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję.

Proszę bardzo.

**Prezes Zarządu
Fundacji „Ogólnopolskie Porozumienie
Organizacji Radioamatorskich”
Witold Zakrzewski:**

Witold Zakrzewski, Fundacja „Ogólnopolskie Porozumienie Organizacji Radioamatorskich”.

Chciałbym, abyście państwo senatorowie rozważyli zmianę dwudziestą czwartą, to znaczy dokonali głębszej zmiany niż zaproponowana dotychczas. Chodzi o wykreślenie art. 44 w całości i wykreślenie art. 45 w całości. Te przepisy powstały w określonych warunkach politycznych w tamtym czasie, kiedy to wojsko oraz MSW chciało kontrolować działalność stowarzyszeń we wszystkich sferach. Na dzień dzisiejszy, likwidując organ nadzoru w postępowaniu rejestrowym dla stowarzyszeń... Utrzymanie w art. 45 konieczności konsultowania statutu organizacji, która działa w sferze obronności i bezpieczeństwa państwa, przez organ w postaci ministra obrony narodowej czy ministra spraw wewnętrznych będzie bardzo źle zrozumiane przez te stowarzyszenia, które taką działalność prowadzą, ze względu na to, że de facto nie ma ściśle określonej definicji, co jest tą działalnością. W związku z tym będzie to dowolność ministra, czy uzna to za działalność proobronną w sferze bezpieczeństwa, czy nie.

Co do art. 44, to wykreślono Służbę Bezpieczeństwa, o której była w ust. 1, ale ust. 2 dotyczy działalności stowarzyszeń na terenie jednostek wojskowych oraz organów podległych ministrowi spraw wewnętrznych. Te kwestie są określone w ustawach szczególnych, w ustawie o Policji, w ustawie o Siłach Zbrojnych. W związku z tym uważamy, że powtarzanie tego w ustawie o stowarzyszeniach nie jest konieczne, ponieważ przepisy szczególne obowiązują przy tworzeniu stowarzyszeń w tych instytucjach.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję.

Przejdziemy teraz do...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Bardzo proszę, ale merytorycznie i krótko.

Członek Zarządu Fundacji „Instytut Myśli Obywatelskiej im. Stańczyka” Przemysław Żak:

Przemysław Żak, przedstawiciel fundacji Stańczyka z Krakowa i jednocześnie członek stowarzyszenia Sieć Obywatelska Watchdog Polska.

Ja chciałbym wyrazić poparcie w imieniu organizacji dla tego projektu – braliśmy udział w tych pracach od początku – i jednocześnie wyrazić niezgodę, jeśli chodzi o postulaty pana prezesa, które w większości niestety, co w załączonych materiałach OFOP państwo senatorowie mogą przeczytać, nie mają fundamentów w wiedzy prawniczej. Część z tych rzeczy, która była dzisiaj przedstawiona przez pana Płókarza, to jest po prostu wdrożenie pewnych standardów, które już obowiązują, między innymi w spółdzielniach, w spółkach, jeśli chodzi o rozwiązywanie problemów, konfliktu interesów. Chodzi między innymi o postulat zmiany, w przypadku której komisja lub pełnomocnik będzie załatwiał sprawy majątkowe z członkami zarządu. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję.

Teraz poproszę o opinię panią legislator, a potem panowie senatorowie się wypowiedzą.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska:

Dziękuję bardzo.

Szanowni Państwo, Biuro Legislacyjne chce zaproponować kilka propozycji poprawek i zgłosić kilka uwag do tej ustawy. Niektóre z nich mają swoje przełożenie na propozycje poprawek, niektóre mają charakter uwag ogólnych.

Uwaga pierwsza dotyczy instytucji komitetu założycielskiego. Otóż w obowiązującym stanie prawnym komitet założycielski istnieje w celu dopełnienia warunków formalnych służących utworzeniu stowarzyszenia, natomiast opiniowana ustawa nie określa żadnego celu, dla którego komitet taki miałby być powoływany. Dopełnienie obo-

wiązków związanych z zarejestrowaniem stowarzyszenia przekazane zostało zarządowi stowarzyszenia. Dodatkowo zmieniony art. 9 ust. 1 ustawy nowelizowanej naszym zdaniem wprowadza w błąd adresatów norm, wskazując, iż dla utworzenia stowarzyszenia, w jego początkowej fazie, konieczne jest uchwalenie statutu oraz wybranie komitetu założycielskiego albo władz stowarzyszenia, przy czym niewybranie władz wiąże się z niemożliwością zarejestrowania tego stowarzyszenia. Poddajemy pod rozważenie potrzebę pozostawienia w ustawie instytucji komitetu założycielskiego.

(Przewodniczący Michał Seweryński: To jest art. 9?)

To jest art. 9, tak.

Kolejna uwaga dotyczy...

(Przewodniczący Michał Seweryński: To oznaczałoby, że chodzi o wykreślenie art. 9 w proponowanym brzmieniu.)

Nie, Panie Przewodniczący. Chodziłoby o wykreślenie wyrazów „komitet założycielski” z tego przepisu.

(Przewodniczący Michał Seweryński: Taka poprawka jest tu w spisie wymieniona?)

Niestety nie ma tutaj propozycji poprawki, ale ona de facto sprowadzałaby się do takiego rozwiązania.

(Przewodniczący Michał Seweryński: W art. 9 trzeba by wykreślić...)

Już, chwileczkę... Wyrazy „komitet założycielski albo”.

Kolejna uwaga. Ustawa przewiduje możliwość tworzenia przez stowarzyszenia terenowych jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej oraz takich, które osobowość prawną będą posiadały, jeżeli statut stowarzyszenia taką możliwość określi. Nie zostało natomiast jednoznacznie wskazane, czy w tym drugim przypadku, czyli stworzenia podstawy prawnej do tworzenia terenowych jednostek organizacyjnych z osobowością prawną, statut ma określać zarówno warunki określone w art. 10a ust. 1, jak i ust. 3, czy tylko te wynikające z ust. 3. Naszym zdaniem chodzi o konieczność spełnienia obu tych warunków, stąd też w ust. 3 należy dodać słowo „także” albo „dodatkowo” tak, aby było jasne...

(Przewodniczący Michał Seweryński: I to jest w zaproponowanej poprawce?)

Tak, pod tekstem uwagi drugiej.

Kolejna uwaga. Wydaje nam się, że w ustawie jest pewna luka. Chodzi o to, że w związku z przyjętymi rozwiązaniami dotyczącymi funkcjonowania terenowych jednostek organizacyjnych posiadających osobowość prawną ustawa nie przesądza, czy w przypadku dokonania wpisu terenowej jednostki organizacyjnej do KRS lub jej wykreślenia sąd rejestrowy ma obowiązek zawiadomienia o tym fakcie organ nadzorujący. Ustawa nie wskazuje także żadnego innego organu, który byłby zobowiązany do przekazania tej informacji organowi nadzorującemu. Stąd też sugerowalibyśmy rozważenie tej kwestii.

Kolejna uwaga...

(Przewodniczący Michał Seweryński: To jest propozycja poprawki pod uwagą...)

Tutaj nie ma propozycji poprawki, ponieważ biuro nie chciałoby przesądzać, czy wprowadzić rozwiązania adekwatne dla stowarzyszeń.

(Przewodniczący Michał Seweryński: Rozumiem. Proszę dalej.)

Kolejna uwaga dotyczy doprecyzowania kwestii właściwości sądu w art. 16 ust. 4 i 5 oraz w art. 21 ust. 2, ponieważ ustawa przewiduje właściwość różnych sądów. W przypadku przepisów przez mnie wymienionych należałoby doprecyzować, że chodzi o sąd rejestrowy, gdyż wydaje się, że czynności związanych z zawiadomieniem organu nadzorującego będzie dokonywał sąd rejestrowy.

Kolejna uwaga to również uwaga o charakterze terminologicznym. Proponowalibyśmy zachowanie konsekwencji terminologicznej na gruncie całej ustawy o stowarzyszeniach. Poprzez nowelizację wprowadzone zostaje pojęcie „terenowa jednostka organizacyjna” w miejsce pojęcia „terenowa jednostka organizacyjna stowarzyszenia”. Ta zmiana nie jest konsekwentna, nie jest dochowana w art. 20 oraz w art. 27 ustawy. Proponowalibyśmy doprecyzowanie terminologiczne tych przepisów.

Kolejna uwaga dotyczy przepisu przejściowego art. 10. Przepis ten zobowiązuje stowarzyszenie zwykle działające na podstawie dotychczasowych przepisów do dokonania wpisu do ewidencji zgodnie z nowym art. 40 ust. 5 ustawy. Konsekwencją niedopełnienia tego obowiązku w terminie dwudziestu czterech miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy jest rozwiązanie stowarzyszenia zwykłego z mocy prawa. Naszym zdaniem ustawodawca nieprawidłowo formułuje obowiązek dostosowawczy wobec stowarzyszeń zwykłych, gdyż stowarzyszenie to nie ma wpływu na to, kiedy wpis do ewidencji zostanie dokonany. Wpisu bowiem dokonuje organ nadzorujący. Natomiast może ono ponieść konsekwencje wynikające z niezłożenia wniosku o wpis.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Tak nam się wydaje. Powinno nastąpić przeformułowanie tego przepisu.

I poprawki o charakterze redakcyjnym. Nie wiem, czy jest potrzeba ich omawiania.

(Przewodniczący Michał Seweryński: Nie trzeba.)

Dziękuję bardzo.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję bardzo.

Widzę, że pan poseł Wujec się zgłasza. Bardzo proszę. A potem panowie senatorowie.

Były Doradca Prezydenta RP Henryk Wujec:

Panie Przewodniczący! Państwo Senatorowie!

Chodzi mi o uwagę pierwszą zgłoszoną przez Biuro Legislacyjne. Ona jest zasadna. Właściwie to był jakiś błąd popełniony w czasie prac... W pracach komisyjnych było to uwzględnione. Chodzi o art. 9 ust. 1. Propozycja była taka: osoby w liczbie co najmniej siedmiu, zamierzające założyć stowarzyszenie, uchwalają statut tego stowarzyszenia oraz wybierają jego władze. Nie było tam mowy o komitecie założycielskim. Nie wiem, jak to się znalazło... No ale ostatecznie w Sejmie głosowano nad projektem uwzględniającym ten komitet założycielski. To jest błąd. Tak że ta uwaga i ta propozycja poprawki jest zasadna. Gdyby w tym miejscu w art. 9 było tak, jak proponowałem, że osoby w liczbie co najmniej siedmiu, zamierzające

założyć stowarzyszenie, uchwalają statut stowarzyszenia oraz wybierają jego władze, nie byłoby sprzeczności z tą dalszą częścią... Myślę, że Biuro Legislacyjne to potwierdzi. Gdyby taka poprawka była... To byłoby zasadne. To jest poprawka zasadna.

Jeśli chodzi o drugą propozycję poprawki, to tak samo... Wyraz „dodatkowo” doprecyzuje obecne sformułowanie. To jest słuszne.

Co do uwagi trzeciej, to jeszcze się nie wypowiadam, bo nie zdążyłem tego przeanalizować. Propozycja poprawki czwartej jest też zasadna, piątej też jest zasadna, bo one doprecyzowują rozwiązania. Następne może jeszcze zdążyć przeanalizować... Te, o których mówiłem, są słuszne. Dziękuję.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję bardzo.

Panowie Senatorowie, proszę o wypowiedzi.

Skoro w tej chwili nie ma zgłoszeń, to ja wypowiem się jako członek komisji.

Mam następujące uwagi. Uważam, że rzeczywiście można mieć zastrzeżenia co do art. 10 ustawy, który mówi o wynagradzaniu członków zarządu. Całkowicie podzielałam argument, że stowarzyszenie opiera swoją działalność na pracy społecznej. Przyznawanie wynagrodzeń wszystkim członkom zarządu, a liczba członków zarządu jest nieograniczona, po prostu przekreśla społeczny charakter pracy stowarzyszenia. Rozumiem, że tam, gdzie są duże jednostki organizacyjne, może zachodzić potrzeba zatrudniania kogoś po to, żeby na bieżąco obsługiwał działalność stowarzyszenia, ale to powinny być osoby spoza zarządu. I dlatego tę propozycję poprawki przejmuję, a więc poddamy ją pod głosowanie.

Następna moja uwaga dotyczy kwestii zaciągania zobowiązań. Ja w pełni podzielałam obawy, że stowarzyszenie, w tym zwykle, a więc, teoretycznie biorąc, jak najbardziej społeczne i organizacyjnie słabsze, bo nie musi mieć wszystkich struktur organizacyjnych wewnętrznych... Ono nie powinno mieć prawa zaciągania zobowiązań. Spłacanie takich zobowiązań na wypadek nieściągalności jest właściwie dosyć iluzoryczne. Bo jaki majątek może mieć takie stowarzyszenie, nawet jeżeli będzie hojnie obdarowywane różnymi zapisami, datkami i innymi dochodami? To jest bardzo mało prawdopodobne. Uważam, że to jest dosyć ryzykowne. Jeżeli wziąć pod uwagę wielką gotowość różnych instytucji bankowych i parabankowych do udzielania kredytów, to nie można wykluczyć, że takie zwykle stowarzyszenie zaciągnie jakieś zobowiązania finansowe, których potem po prostu nie spłaci. To oczywiście byłaby – zgadzam się – pewna przestroga wobec członków zarządu, że mogą własnym majątkiem odpowiadać za te zobowiązania, ale to jest ryzykowne. I dlatego zgłaszam drugą poprawkę: wykreślić z art. 40 słowa „zaciągać zobowiązania”. Te dwie poprawki przedkładam i przejmuję wszystkie propozycje poprawek zgłoszone przez Biuro Legislacyjne.

Panowie senatorowie chcieliby jeszcze wypowiedzieć się w tej sprawie?

Pan senator Rulewski. Proszę bardzo.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Senator Jan Rulewski:

Być może nie wypada wchodzić w polemikę z panem przewodniczącym... Z wynagrodzeniami, ale i z praktyką tak jest, że... Tu jest wpisana możliwość otrzymywania wynagrodzenia, co się wiąże z szeroką formułą wolności stowarzyszenia. Jak rozumiem, ta możliwość dodatkowo będzie potwierdzona przez statuty... Jestem przeciwny temu.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję bardzo.
Pan senator Pinior. Proszę bardzo.

Senator Józef Pinior:

Ja także chciałbym się nie zgodzić z panem przewodniczącym w sprawie tej poprawki dotyczącej zobowiązań. Wydaje mi się, że to jest nieuchronne w dzisiejszym świecie. Nie mieć tej możliwości wpisanej prawnie, w statutach... Dziękuję.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję bardzo.

Ja jeszcze polemicznie się wypowiem, dodatkowo argumentując to tak. To, że to jest fakultatywne i że w statucie można wpisać tę możliwość albo jej nie wpisać...

Proszę łaskawie wyłączyć mikrofon, bo jest sprzężenie. Dziękuję bardzo.

...Że to zależy od woli członków... Ja nie mam najmniejszych wątpliwości co do tego, że każdy sobie taką możliwość wpisze. Bo dlaczego nie? Dlaczego nie? To żaden hamulec. Pan senator Rulewski zwykle mnie przekonuje, ale w tym przypadku nie. Podtrzymuję tę poprawkę. Tak samo jak poprawkę dotyczącą kwestii zaciągania zobowiązań. To jest moim zdaniem naprawdę niebezpieczny przepis.

O innych zmianach wypowiem się tylko polemicznie; poprawek składać nie będę. Ustawa, która mówi, że trzy osoby mogą założyć stowarzyszenie... To mi przypomina znane profesorskie powiedzenie przejęte od prawników rzymskich: *tres faciunt collegium*. Proszę państwa, oczywiście że nie można wykluczyć pewnych wynaturzeń. Na przykładzie prawa związkowego można to zilustrować: liczba członków zarządu jest praktycznie nieograniczona i wszyscy są chronieni – byli do niedawna – przed zwolnieniem z pracy. Ale czy wyobrażają sobie państwo stowarzyszenie, które liczy trzy osoby? Nawet to zwykle. To jest... Ocieramy się – przepraszam za to słowo – o śmieszność. Stowarzyszenie, które liczy siedem osób, już wygląda trochę niezwykle. Ja nie wnoszę w tej sprawie poprawek i nie będę rozwijał dyskusji w tej sprawie, bo mam głębokie przekonanie, że społeczeństwo ma daleko idące wyczucie powagi i sensu społecznego istnienia tych stowarzyszeń i że jak będzie chciało założyć stowarzyszenie, to zgłosi się trochę więcej osób niż trzy.

Wobec tego, że nie widzę ze strony panów senatorów innych zgłoszeń, przystępujemy do głosowania. Proponuję, żebyśmy...

Pani legislator jeszcze? Proszę bardzo.

Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Renata Bronowska:

Ja tylko chciałabym powiedzieć – to są kwestie do prze-myślenia – że pierwsza poprawka pana senatora wymaga konsekwentnych zmian w innych przepisach. Samo skreślenie pktu 5 w art. 10 nie wystarczy – trzeba też zmienić statut w zakresie art. 10a ust. 1 pkt 4. Być może trzeba dokonać jeszcze jakichś poprawek, których w tej chwili nie jestem państwu w stanie wyłuszczyć.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Rozumiem. To jest jasne, że konsekwencje w razie przyjęcia poprawki to są konsekwencje czysto redakcyjne, a nie merytoryczne. Istota dotyczy tej poprawki.

Ja mam propozycję...

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Już nie udzielam panu głosu, bo znam pańskie stanowisko: pan popiera wszystko bez zastrzeżeń. Zgłoszono pewne poprawki, a więc istota rzeczy polega na tym, czy będą one przyjęte, czy nie będą przyjęte.

Panowie Senatorowie, ja mam propozycję, żebyśmy poprawki zaproponowane przez panią legislator, które w gruncie rzeczy, poza jedną, ale dokładnie omówioną, popartą zresztą przez pana posła Wujca... Chodzi o to, żebyśmy głosowali nad nimi łącznie, ponieważ one w ogromnej większości polegają na zmianach redakcyjnych. Te poprawki, które ja zgłosiłem, mają charakter merytoryczny. Proponuję, żebyśmy głosowali nad każdą z nich odrębnie.

Czy jest zgoda panów senatorów, zgoda komisji na takie głosowanie?

Wobec tego poddaję pod głosowanie swoją pierwszą poprawkę, która polega na tym, żeby wykreślić z tej ustawy – ja tak ogólnie to sformułuję, bo nie mam na piśmie tego wniosku przygotowanego – możliwość otrzymywania wynagrodzenia przez członków zarządu stowarzyszenia. Art. 10 ust. 1 pkt 5a.

Kto z panów senatorów jest za tą poprawką? (3)

Kto jest przeciw? (2)

Kto się wstrzymał? (0)

Poprawka uzyskała poparcie.

Przedstawiam drugą poprawkę, która polega na tym, żeby w art. 40 wykreślić słowa „zaciągać zobowiązania”, co by oznaczało, że stowarzyszenie zwykle nie mogłoby we własnym imieniu – poza nabywaniem praw i własności, rzeczowych praw, co jest oczywiste – zaciągać zobowiązań.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (3)

Kto jest przeciw? (1)

Kto się wstrzymał? (1)

Poprawka uzyskała poparcie.

Poddaję teraz pod głosowanie blok poprawek zgłoszonych przez Biuro Legislacyjne.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tych poprawek? (5)

Dziękuję.

Pan senator Rulewski. Proszę bardzo.

Senator Jan Rulewski:

Ja bym chciał, żeby podczas...
(*Brak nagrania*)

Senator Jan Rulewski:

...te poprawki poddano pod głosowanie łącznie.
(*Przewodniczący Michał Seweryński: Zgłoszone przez Biuro Legislacyjne?*)
Tak jest.

Przewodniczący Michał Seweryński:

To z takim zastrzeżeniem w sprawozdaniu z posiedzenia...

(*Senator Robert Mamątow: Propozycje Biura Legislacyjnego?*)

Tak, Biura Legislacyjnego.
(*Wypowiedzi w tle nagrania*)

Nie, nie. Te będą na pewno osobno przegłosowane.
(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Senatu Renata Bronowska: Na posiedzeniu plenarnym?*)

Tak.

(*Główny Legislator w Biurze Legislacyjnym Kancelarii Senatu Renata Bronowska: To taki wniosek trzeba zgłosić na posiedzeniu, żeby...*)

Pan senator na pewno zgłosi.

Czy panowie senatorowie zgodzą się, żebym ja był sprawozdawcą? Nikt nie zgłasza sprzeciwu. Dziękuję bardzo.

Zamykam posiedzenie... Przepraszam, zamykam rozpatrywanie punktu pierwszego porządku obrad. Dziękuję wszystkim osobom biorącym udział...

(*Sekretarz Komisji Praw Człowieka, Praworządności i Petycji Elżbieta Owczarek: A całość ustawy wraz ze zmianami...*)

Przepraszam, chwileczkę... Trochę zamieszania się wkładło.

Teraz całość ustawy wraz ze zmianami wynikającymi z przyjętych poprawek.

Kto z panów senatorów jest za? (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (1)

Ustawa została poparta. Dziękuję bardzo.

Proszę państwa, przechodzimy do punktu drugiego: ustawa o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw.

To jest projekt rządowy. Czy pani minister w tej sprawie chce zabrać głos?

Bardzo proszę.

**Podsekretarz Stanu
w Ministerstwie Sprawiedliwości
Monika Zbrojewska:**

Dziękuję bardzo, Panie Przewodniczący.

Ja bardzo krótko. Chciałabym wspomnieć, że przedłożony projekt ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw ma na celu wykonanie zobowiązań międzynarodowych o charakterze związanym z przeciw-

działaniem terroryzmowi. W chwili obecnej spenalizowane zachowanie polegające na tym, że ktoś wspomaga działalność terrorystyczną, przekazując na ten cel środki pieniężne i mając oczywiście świadomość... Zmiana będzie polegała na tym, że zachowaniem zabronionym będzie każdy przejaw finansowania związanego z celami terrorystycznymi. Finansowanie na przykład działalności medycznej, szkolnej... Cel jest szlachetny, przeznaczane są pieniądze na ten cel, ale okazuje się, że są one wykorzystywane w zupełnie innym kierunku, nad czym nie mamy władztwa.

Będzie też zmiana związana z praniem brudnych pieniędzy, jak również fałszowaniem pieniędzy, które jeszcze nie zostały wprowadzone do obiegu, ale są takie zamiary.

Opinia legislatorów senackich na temat tejże ustawy jest pozytywna. Nie zostały zgłoszone żadne poprawki merytoryczne. Jest jedna uwaga, jak się wydaje, o charakterze legislacyjnym, związana z tym, że nie będzie odwołania... To znaczy proponowane jest odwołanie do art. 304 §2, natomiast pani legislator sugeruje, że trafniejszym, sensowniejszym i bardziej przejrzystym rozwiązaniem byłoby po prostu wprowadzenie nowej jednostki redakcyjnej, czyli art. 304b k.p.k. Jak najbardziej się do tego przychylamy i nie mamy żadnych zastrzeżeń. Dziękuję uprzejmie.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję, Pani Minister.

Pani legislator chciałaby się wypowiedzieć?

**Ekspert do spraw Legislacji
w Biurze Legislacyjnym
w Kancelarii Senatu
Katarzyna Konieczko:**

W zasadzie pani minister już przedstawiła tę uwagę Biura Legislacyjnego. Jest to związane... Nasza propozycja wprowadzenia jednej poprawki związana jest z tym, że poprzez dodanie §2 do art. 304a dotychczasowe dwa odesłania, które są w kodeksie postępowania karnego, byłyby nieprecyzyjne, bo odsyłałyby do całego artykułu, a powinny odsyłać do §1. I stąd taka propozycja poprawki.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję bardzo.

Panowie senatorowie chcieliby się w tej sprawie wypowiedzieć?

Skoro nie ma głosów, to poddaję projekt tej ustawy pod głosowanie. Najpierw poddaję pod głosowanie poprawkę zaproponowaną przez biuro.

Kto z panów senatorów jest za przyjęciem tej poprawki? (4)

Kto jest przeciw? (0)

Kto się wstrzymał? (0)

Jednomyślnie.

I całość ustawy wraz z poprawką...

Kto jest za? (4)

Jednogłośnie, jednomyślnie poparliśmy. Dziękuję bardzo.

Może na referenta poprosimy pana senatora Paszkowskiego. Dziękuję bardzo.

Dziękuję, Pani Minister.

Przechodzimy do następnego punktu: ustawa o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

Projekt jest rządowy. Widzę, że pan minister...

(*Głos z sali:* To jest projekt poselski.)

Poselski, tak... Nie ma nikogo ze strony... Jest pan poseł? Bardzo proszę. Ja już pana posła Porębę witałem wcześniej, ale zabierze głos dopiero teraz. Jeżeli pan ma życzenie, to bardzo proszę. Będziemy zobowiązani, jeśli się dowiemy, jak przebiegała praca w Sejmie.

Proszę bardzo, Panie Pośle.

Posel Marek Poręba:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Ja króciutko o uzasadnieniu, dosłownie w dwóch zdaniach. Projekt tej ustawy dotyczy delikatnej materii, która... Sprawy związane z wykonywaniem pracy przez sędziów i ich wynagrodzeniem są realizowane przez sądy i pozywany jest z reguły prezes sądu. W tej delikatnej materii dysponentem części budżetowej odpowiadającej sądom powszechnym jest minister sprawiedliwości, który w zasadzie nie jest w tych sprawach reprezentowany. Dlatego też projektodawcy wnoszą o to, żeby dokonać zmiany tak, by stosować odpowiednio przepisy o interwencji ubocznej, za wyjątkiem przepisu dopuszczającego możliwość zgłoszenia opozycji przeciwko wystąpieniu negatywnych skutków finansowych, przeciwko wystąpieniu interwenta ubocznego. To tyle, co chciałbym powiedzieć w ramach uzasadnienia tego projektu. Dziękuję, Panie Przewodniczący.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję, Panie Pośle.

Czy pan minister chciałby się wypowiedzieć?

Bardzo proszę.

Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości Wojciech Hajduk:

Panie Przewodniczący! Wysoka Komisjo!

Stanowisko rządu odnośnie do tego projektu nie zostało wypracowane. Stanowisko ministra sprawiedliwości jest pozytywne. Dziękuję.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję bardzo.

Pani legislator.

Ekspert do spraw Legislacji w Biurze Legislacyjnym w Kancelarii Senatu Katarzyna Konieczko:

Dziękuję.

Biuro Legislacyjne w swojej opinii przedstawiło szereg zastrzeżeń, dlatego że ustawa, choć krótka, nie jest tak bezproblemowa, jak by się to mogło wydawać. Przede wszystkim

kim ustawa rozbija spójność przepisów prawa o ustroju sądów powszechnych, gdyż przyjmuje zasadę, iż w przypadku tylko czterech grup zawodowych minister będzie dysponował uprawnieniem polegającym na możliwości zgłoszenia udziału w postępowaniu. A zatem nie będzie miał takiej możliwości w przypadku tych grup zawodowych, gdzie po stronie pozwanej występuje dyrektor sądu. Dyrektor sądu nie będzie reprezentował sądu jako pracodawcy, gdy sąd zostanie pozwany przez asesora sądowego, a taką grupę zawodową będziemy mieli w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych od 1 stycznia 2016 r. Dyrektor sądu nie będzie reprezentował sądu jako pracodawcy w przypadku aplikantów aplikacji sędziowskiej. Tak że można powiedzieć, że projektodawcy od początku wykazywali się niekonsekwencją.

Z lektury uzasadnienia projektu ustawy trudno wywnioskować, dlaczego akurat wtedy, gdy dyrektor sądu sam pozywa sąd jako pracodawcę, minister ma mieć prawo wstąpienia do procesu, podczas gdy ten sam dyrektor, będąc reprezentantem sądu jako pracodawcy, ma sobie świetnie radzić z obroną interesów Skarbu Państwa czy bardziej, jak to wskazano w projekcie, z ochroną interesów finansów publicznych.

Jeśli chodzi o drugie zastrzeżenie natury systemowej, to w sprawach z zakresu prawa pracy, gdzie mamy proces przeciwko pracodawcy, byłby to ewenement, gdyby organ, który jest dysponentem określonej części budżetowej, mógł zgłaszać swego rodzaju interwencję uboczną. Drugiego takiego przypadku w systemie prawa nie jestem w stanie wskazać panom senatorom. Poprzez wprowadzenie tego przepisu będzie mógł tego typu uprawnienie wykorzystywać również prezes Naczelnego Sądu Administracyjnego, ale tylko wtedy, kiedy zostanie wprowadzony ten dodatkowy przepis do u.s.p., bo mamy odesłanie na podstawie przepisów o sądach administracyjnych. Natomiast można podać przykład, w której mamy bardzo podobną sytuację z prokuratorem generalnym. Prokurator generalny takiego uprawnienia chociażby w przypadku prokuratorów nie będzie miał. Te zarzuty stawia w swojej opinii również Sąd Najwyższy. Sąd Najwyższy, konkludując, wskazuje na naruszenie trzech przepisów konstytucji.

W opinii Biura Legislacyjnego wskazano ponadto, że ta ustawa, ponieważ będzie regulacją dość szczególną, wywołuje wiele pytań otwartych. Przede wszystkim chodzi o to, w jakim charakterze będzie występował minister sprawiedliwości. Wydaje się, że dotychczasowa konstrukcja w sprawach cywilnych, zgodnie z którą dany organ reprezentujący Skarb Państwa występuje jako statio fisci, musiałaby być stosowana troszeczkę contra legem, gdyż w żaden sposób nie będzie to związane z działalnością Ministerstwa Sprawiedliwości ani ministra jako takiego. Pytanie, czy również w tym zakresie przepisy k.p.c. będą znajdowały zastosowanie, a jeśli tak, to czy przypadkiem nie zostawiamy tego wszystkiego do rozstrzygnięcia sądownictwu...

Jeśli chodzi o reprezentację samego ministra w procesie, to pozostaje otwarte pytanie, czy to będzie mógł być tylko pracownik Ministerstwa Sprawiedliwości, czy również na przykład dyrektor sądu apelacyjnego, który poniekąd dysponuje częścią przeznaczoną na dany sąd apelacyjny w budżecie państwa. Wydaje się, że byłoby to dosyć kar-

kołomne rozwiązanie, karkołomna wykładnia, jeśli chodzi o możliwość tej reprezentacji, aczkolwiek to znowu zostałyby pozostawione orzecznictwu sądowemu. Dziękuję.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Dziękuję.

Czy panowie senatorowie chcą zabrać głos?

Ja zabiorę głos. To dotyczy pracodawcy. Powiem krótko: w tych przepisach przebija się raz jeszcze brak sensownej koncepcji pracodawcy w sferze stosunków pracy z jednostkami administracji państwowej i samorządowej i w sferze wymiaru sprawiedliwości. Brak pojęcia państwa jako pracodawcy w takich przypadkach powoduje takie właśnie komplikacje. Ja w pełni podzielam zastrzeżenia Biura Legislacyjnego. To nie jest tak, że biuro zgłasza jakąś poprawkę, tylko zastrzeżenia dotyczące całego przepisu.

Stawiam więc wniosek, jeżeli panowie senatorowie nie mają innych uwag... Widzę, że panowie senatorowie uwag nie zgłaszają. Stawiam wniosek, żebyśmy nie udzielili poparcia tej ustawie.

Kto z panów senatorów jest za poparciem tego wniosku? (2)

Kto jest przeciw? (1)

Kto się wstrzymał? (1)

Wniosek został przegłosowany. Wobec tego komisja nie udziela poparcia tej ustawie.

Na tym zamykamy rozpatrywanie punktu trzeciego.

Sprawozdawcą chyba muszę być ja. Prawda? To ja się zapisuję do sprawozdawania.

Dziękuję bardzo za obecność panu posłowi i panu ministrowi.

Przejdziemy do następnych punktów naszego porządku obrad.

Witam panie z Biura Komunikacji Społecznej.

Panowie Senatorowie, mamy w porządku obrad trzy punkty, które dotyczą trzech petycji. Moja propozycja jest taka, żebyśmy nie rozpoczynali rozpatrywania tych petycji, gdyż nie jesteśmy w stanie ze względu na zbliżający się koniec kadencji i na to, że to jest ostatnie posiedzenie... przepraszam, przedostatnie – o godzinie 19.00 będziemy mieli posiedzenie ostatnie – choć może ewentualnie czy pojutrze będziemy musieli się ad hoc zebrać, gdyż pojawią się... Ale to jest ostatnie planowane takie posiedzenie, na którym moglibyśmy merytorycznie ustosunkować się do trzech petycji i ewentualnie nadać albo nie nadać...

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Tak, dwóch petycji. Jest jeszcze rozpatrzenie wniosku rzecznika... Mamy dwie petycje i wniosek rzecznika. Rozpatrzenie merytoryczne wymagałoby ewentualnego zasięgnięcia opinii zewnętrznych, a to nie mieści się już w naszych ramach czasowych, czyli nie mieści się w zakresie naszych uprawnień.

Prace nad tymi trzema punktami – dwoma petycjami i wnioskiem rzecznika praw obywatelskich – nie ulegają dyskontynuacji, a więc te punkty mogą być rozpatrzone na następnym posiedzeniu, czyli na pierwszym posiedzeniu nowej Komisji Praw Człowieka, Samorządności i Petycji. Komisja pewnie się będzie nazywać podobnie albo tak samo. Poddaję pod rozważę panów senatorom tę moją

propozycję. Po prostu nie bylibyśmy w stanie pociągnąć tej sprawy, zwłaszcza gdybyśmy uznali, że petycje wymagają inicjatywy ustawodawczej.

Jakie jest zdanie panów senatorów? Panowie Senatorowie, dobrze byłoby, gdybyśmy zabrali głos po kolei w tej sprawie.

Senator Jan Rulewski:

W ramach tej nowej ustawy na petycję powinniśmy odpowiedzieć w ciągu trzech miesięcy. Niezależnie od tego, czy ten termin zachowaliśmy, czy nie, myślę, że jeszcze się mieścimy... Odmowa zajmowania się sprawą nie jest wpisana w ustawie, Panie Przewodniczący.

(Przewodniczący Michał Seweryński: Jest.)

Jest możliwość niezajmowania się, ale z przyczyn, które są tutaj podane.

(Wypowiedź poza mikrofonem)

No tak, ale może paść zastrzeżenie, pytanie, dlaczego, mając na uwadze zakończenie kadencji, nie rozpatrzyliśmy tego. Sytuacja jest nowa... Prawdopodobnie ustawodawca w tej nowej ustawie tego nie przewidział, chociaż były propozycje kontynuacji, niezależnie od aktu wyborczego, odrzucone przez Sejm.

(Przewodniczący Michał Seweryński: Tu będzie kontynuacja.)

Będzie kontynuacja w następnej kadencji?

(Wypowiedź poza mikrofonem)

Ale petycja będzie musiała być ponownie złożona.

(Przewodniczący Michał Seweryński: Nie.)

(Wypowiedzi w tle nagrania)

Tak? No dobrze. To wniosek pański jest trafny.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Pan senator.

Senator Robert Mamątow:

Ja w pełni podzielam... Następny Senat będzie miał możliwość podjęcia prac nad tymi petycjami, tak że tu nic się nie stanie. My po prostu nie mamy tej możliwości. Dlatego popieram pana wniosek, Panie Przewodniczący. Dziękuję.

Przewodniczący Michał Seweryński:

Wobec tego ja proponuję, żebyśmy każdy z tych punktów przegłosowali odrębnie.

Petycja dotycząca tymczasowego pomieszczenia.

Czy panowie senatorowie są za przekazaniem następnej kadencji... (3)

Jednogłośnie.

Petycja dotycząca uprawnień do bezpłatnych leków dla osób najuboższych i przewlekle chorych.

Czy... (3)

Jednogłośnie za.

I rozpatrzenie wskazanego przez rzecznika problemu ograniczenia zakresu podmiotowego ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego. (3)

Też przekazujemy następnej...

Przypomnę, żeby kronikarskiemu obowiązkowi stało się zadość, że sprawę leków dla osób najuboższych podjęliśmy w naszej komisji, poprowadziliśmy. Projekt ustawy przygotowaliśmy, ale przepadł w trakcie głosowania na

posiedzeniu plenarnym. Można więc powiedzieć, że tę sprawę merytorycznie rozpatrzyliśmy.

Panowie Senatorowie, zamykam to posiedzenie i zapraszam na następne, którego przedmiotem będzie przyjęcie sprawozdania z działalności naszej komisji w całej tej kadencji. Posiedzenie zaczynamy o godzinie 19.00 w sali nr 176.

Zamykam posiedzenie.

Dziękuję paniom z Biura Komunikacji Społecznej i zapraszam na następne posiedzenie.

(Koniec posiedzenia o godzinie 14 minut 11)

Kancelaria Senatu

Opracowanie:

Biuro Prac Senackich, Dział Stenogramów

Druk i łamanie: Biuro Informatyki, Dział Edycji i Poligrafii